

Oddagrein

Kvøða til fylking

Stovnanin av Fylking og síðani at fakfeløg vóru stovnað runt um í Føroyum, er sjálvt grundarlagið undir tíð vælferð vit hava í dag

Fyrst í seinastu öld vóru stórar remlingar runt um í Evropa. Stórverfall var í Onglandi, har arbeidarinn har fekk verri og verri kor. Arbeidsdagarnir vóru langir, og arbeitt var 7 dagar um vikuna, lønin vánalig, korini sera ring, og hesi bara versnaðu.

At enda vildu arbeidararnir ikki finna seg í hesum, og lögdu arbeiði niður, teir kravdu betri arbeiðsumstøður og meira í løn.

Arbeidsgevararnir vildu ikki hoyra talan um hetta, men arbeidararnir vóru treiskir, og vildu ikki taka arbeiði upp aftur fyrr enn teir finga nøkur av sínum krøvum ígjøgnum.

Arbeidsgevararnir vildu ikki eftirlíka krøvunum frá arbeidarunum, teir finga fólk hinumegin Ermarsund at koma til Onglands at upptaka verkfalsrakta arbeiði, hetta vildu ensku arbeidararnir ikki finna seg í, so tað endaði við rættiligum stríði teirra millum.

Hetta var ein av grundunum at fakfeløg blivu stovnaði runt um í Evropa, so at arbeidarar í øllum

Vesturevropa kundu standa saman, tí hetta ikki skuldi henda aftur.

Hetta rák kom eisini til Føroyar, tó at tað var nakað seinni.

Á Tvøroyri vóru komnar nýggjar tíðir, gamla bóndasamfelagi var farið í søguna, og arbeiðspláss vóru komin. Nógv fólk komu aðrastaðni frá at arbeiða á Tvøroyri, fólkatalið í bygdini vaks við rúkandi ferð.

Korini hjá arbeidandi fólkinum vóru vánalig, arbeiðstíðin long og óreglulig, lønin lág og ringt var at fáa fatur á pengunum. Tann meinigi arbeidarinn var greiður yvir at okkurt mátti gerast.

Tá vóru tað nakrir djarvir menn, sum ikki vildu lata sær hetta lynda. Hesir tóku stig til at stovna fakfeløg, tað var ikki nakað lætt tak at fara undir, móttøðan var hørð. Hesir menn vóru hótir við at missa arbeiði, og fleiri sluppu ikki aftur til arbeiðis.

Mong dømir eru um, at menn, sum tóku stig til at stovna fakfeløg, gingu arbeiðsleysir í fleiri mánaðir.

Hesir menn vóru sannar hetjur, hesir lögdu teir fyrstu steinarnar til tann varðan, sum øll Føroyska Arbeidara-rørslan, og harvið øll okkara tilvera byggir á.

Eitt minnismerki átti at verið reist yvir hesar menn og kvinnur, tí einki er at ivast í, at kvinnurnar hava verið stóri stuðulin ja kanska drívmegin hjá hesum monnum. Nøkur ár seinni stovnaðu tær sitt eigna fakfeløg.

Fakfeløg vóru neyðug tá, og tey eru líka so neyðug í dag, tað kunnu vit, sum dagliga arbeiða við fakfeløgum, sanna.

At enda vil eg ynskja Fylking hjartaliga til lukku við 100 ára stovningardegnum og ynskja tykkum góðan byr í komandi tíð. Somuleiðis vil eg takka tykkum, sum hava mynda felagið øll hesi árini fyri sera gott samstarv.

Georg F. Hansen

formaður í Føroya Arbeidarafelag

UM SAMTAK

Samtak var stovnað fyrri 7 árum síðani av Føroya Arbeidarafelag, Føroya Fiskimannafelag og Havnar Arbeidsmannafelag, sum hildu, at nú var stundin komin, at fáa yvirskipað fakfelagsligt samstarv. Seinni komu so bæði Klaksvíkar Arbeidsmannafelag og Klaksvíkar Arbeidskvinnufelag við í Samtak, og umboðar felagið umleið 1/3 av løntakarunum.

Orsøkin hjá feløgnum til at stovna Samtak var at fáa ein sterka savnandi rødd fyrri fakfeløgini.

Samtak skal kunna limirnar um rættindi teirra og arbeiðsmarknaðar viðurskipti

sum heild, og at økja tilvitskuna um arbeiðsmarknaðin úr sjónarhorni løntakaranna. Viðurskipti hjá limunum í Samtak skulu hava størri rúmd í almenna rúminum.

Samtak skal hjálpa fakfeløgnum at betra um korini hjá limum sínum, og ber javnan tíðindi og sjónarmið frá fakfeløgnum.

Samtak fer at fylgja væl við í tí sum fyriferst í almenna rúminum, og ger tilmæli til politiska landslagi um ymiskar lógir, ið eru viðkomandi fyri limirnar.

Tey fimm feløgini handan Samtak vóna við tíðini at kunna savna fleiri fakfeløg í Samtak.

Samtak
Stoffalág 17
FO-100 Tórshavn
Tlf. 210013
samtak@samtak.fo
www.samtak.fo

Føroya Arbeidarafelag
Stoffalág 17
FO-100 Tórshavn
Tlf. 312101
Formaðurin 212419
fafelag@fafelag.fo
www.fafelag.fo

Føroya Fiskimannafelag
Bryggjubakki 14-16
Postboks 58
FO-110 Tórshavn
Tlf. 31 15 69
Formaðurin 281569
fo-fisk@olivant.fo
www.fiskimannafelag.fo

Havnar Arbeidsmannafelag
Postsmoga 305
FO-110 Tórshavn
Tlf. 59 09 30
Formaðurin 517103
haf@haf.fo

Klaksvíkar Arbeidsmannafelag
Kirkjubrekka 1
FO-700 Klaksvík
Tlf. 45 50 90
Formaðurin 215090
kamf@olivant.fo

Klaksvíkar Arbeidskvinnufelag
Kirkjubrekka 1
Boks 325
FO-700 Klaksvík
Tlf. 455218
Forkvinnan 223864
kl-arbkv@olivant.fo